

Kui raamatud on su elu – või nagu minu puhul, töö –, suudad sa väga ruttu ära arvata, kuidas lugu edasi kulgeb. Iga motiiv, arhetüüp ja tavapärane süžeepeöre langeb su ajukataloogi vastava kategooria ja žanri alla.

Abikaasa on mõrvar.

Nohik teeb läbi muutuse ja on ilma prillideta rabavalt seksikas.

Poiss võidab tüdruku südame – või võidab selle teine tüdruk.

Üks tegelane selgitab mõnd keerukat teaduslikku mõistet ja teine lausub: „Hm, *palun* räägi inimkeeles.”

Üksikasjad võivad raamatute lõikes erineda, ent päikese all ei ole mitte midagi täiesti uut.

Võtame näiteks ühe väikelinna armastusromaani.

Sellise romaani, kus üks küüniline kõvataja saadetakse New Yorgist või Los Angelesest mõnda USA väikelinna – noh, sulgema mõnda jõulupuid kasvatavat perefirmit, et teha ruumi hingetule korporatsioonile.

Aga kui nimetatud Suurlinnatüüp kohale jõuab, ei kulge asjad sugugi plaanipäraselt. Muidugi *sellepärast*, et selle jõulupuufirma – või pagariäri või mida tahes meie peakangelane hävitama saadeti – omanik on pööraselt veetlev ja juhtumisi vaba tegelane, kelle järele õhata.

Aga suurlinnas *on juba* peategelasel kaaslane. Halastamatu tüdruk, kes õhutab teda oma plaani ellu viima ja suure edu nimel teiste inimeste elusid hävitama. Poiss saab pidevalt pärssivaid kõnesid oma tüdrukult, kes talle veloergomeetril sõtkudes südametuid nõuandeid pillub.

Kerge on taibata, et tüdruk on õel, sest tema ebaloomulikult blondid juuksed on kammitud taha nagu Sharon Stone'il „Basic Instinctis” ja pealegi vihkab ta jõulukaunistusi.

Mida rohkem kangelane veetleva pagaripoe/rätsepaäri/jõulupuu-firma ... *tegelasega* aega veedab, seda rohkem ta muutub. Ta avastab elu tõelise mõtte.

Ta saabub koju hea naise armastusest *ümbert* *kujunenuna*. Linnas kutsub ta oma jääkuningannast sõbratari jalutama. Tüdruk jääb teda ammulisui vahtima, öeldes midagi niisugust: Nendes *Manolo kingades?*

Need on lähedad, vastab poiss. Jalutuskäigu ajal palub poiss tüdrukul ehk isegi taevatähti vaadata.

Tüdrukul kargab kops üle maksa. *Sa ju tead, et ma ei saa praegu üles vaadata. Mulle just süstiti Botoxit!*

Ja siis taipab poiss: ta ei saa enam oma vana elu juurde naasta. Ta ei taha! Ta lõpetab külma ja vastumeelse suhte ning teeb oma uuele armsamale abieluettepaneku. (Mis mõtet on kohtingutel käia?)

Sellel kohal tabad sa end raamatule hüüatamas: *Sa ju ei tunnegi teda! Mis ta keskmine nimi on, kurat võtaks? Toa teisest otsas vaigistab sind su õde Libby ja viskab sulle käkras kaantega raamatust pilkugi tõstmata popkorni pähe.*

Sellepärast jäängi ma sellele kohtumisele hiljaks.

Sellepärast, et see ongi minu elu. Ja selline motiiv valitsebki mu päevi. Arhetüüp, mille peale on kantud minu elu üksikasjad.

Mina olen suurlinnainimene. Mitte see, kes kohtab seksikat talunikku. See *teine*.

Pinges, maniküüritud kätega kirjandusagent, kes loeb veloergomeetritel käsikirju, rahulik rannapilt tema huvi pälvimata üle ekraani libisemas.

Mina olen see, kes maha jäetakse.

Olen seda lugu lugenud ja olen selle loo läbi elanud, et teada, mis praegu toimub, kui looklen Midtownis õhtuste jalakäijate vahel, telefon vastu kõrva surutud.

Grant ei ole seda veel öelnud, aga mu kuklakarvad tõusevad püsti ja sisemus tõmbub pingule, kui ta vestlust anekdootliku kaljult kukkumise suunas vangerdab.

Grant pidi jääma Texasesse kaheks nädalaks, vaid seniks, kuni ta lõpetab tehingu San Antonio lähedal asuva butiikhotelliga, mida tema firma üritab endale saada. Olles juba kogenud kaht tööreisi-järgset lahkuminekut, reageerisin tema sõidule nii, nagu oleks ta teatanud mereväkke astumisest ja hommikuse laevaga lahkumisest.

Libby püüdis mind veenda, et ma reageerin üle, ent ma ei olnud sugugi üllatunud, kui Grant kolm korda järjest mu telefonikõnele vastamata jättis või kaks kõnet lühidalt lõpetas. Ma teadsin, kuidas see lugu lõpeb.

Ja siis, kolm päeva tagasi, mõni tund enne ta tagasilendu see juhtuski.

Sekkus vääramatu jõud, et teda San Antonios planeeritust kauem hoida. Ta pimesool lõhkes.

Teoreetiliselt oleksin võinud otsekohe lennu broneerida ja tema juurde haiglasse sõita. Aga mul oli käsil tohutult suur müük ja ma pidin rippuma stabiilse wifi-ühendusega telefoni küljes. Klient lootis mu peale. See oli tema jaoks elu muutev võimalus. Ja pealegi rõhutas Grant, et pimesoolelõikus on rutiinne protseduur. Tema täpsed sõnad olid: „Pole midagi tõsist.”

Nii ma ei sõitnudki, kuigi sügaval sisimas teadsin, et ulatasin Granti vabatahtlikult väikelinna armujumalate kätte, et need teeksid seda, mida nad nii hästi teha oskavad.

Nüüd, kolm päeva hiljem, ma lausa jooksen oma kõrgetel kontsadel lõunasöögile, telefoni hoidva käe sõrmed valgeks surutud, Granti häälest kostmas meie suhte matusemuusika.

„Ütle veel kord.” Tahtsin selle lause esitada küsimusena, aga välja kukub nagu korraldus.

Grant ohkab. „Ma ei tule tagasi, Nora. Viimane nädal muutis kõik.” Ta mugistab naerda. „See muutis mind.”

Mu külm suurlinnainimese süda hakkab puperdama. „Kas ta on pagar?” küsin.

Grant vaikib hetke. „Mida?”

„Kas ta on *pagar*?” küsin, nagu oleks igati mõistlik küsida esimesena asjana just seda, kui kallim su telefoni teel maha jätab. „See naine, kelle pärast sa mu maha jätab?”

Pärast põgusat vaikust annab Grant alla: „Ta on hotelliomanikest abielupaari tütar. Nad otsustasid mitte müüa. Ma jään siia ja aitan neil hotelli pidada.”

Ma ei suuda end ohjeldada: hakkam naerma. Selline on alati mu reaktsioon halbadele uudistele. Küllap niimoodi võitsingi endale elus Kurja Kaabaka rolli, aga mida muud ma pidin siis tegema? Vajuma sel rahvarohkel kõnniteel üheks nutvaks lombiks? Mis kasu sellest oleks olnud?

Jään restorani ees seisma ja masseerin õrnalt silmi. „Kas ma saan õigesti aru,” küsin, „et sa loobud oma imelisest tööst, oma imelisest korterist ja *minust* ning kolid Texasesse. Et olla koos inimesega, kelle tööd kirjeldab kõige paremini fraas *hotelliomanikest abielupaari tütar*?”

„Elus on palju tähtsamaid asju kui raha ja imeline karjäär, Nora,” turtsatab Grant.

Ma hakkam uuesti naerma. „Ma ei saa aru, kas sa tõesti siiralt usud seda.”

Grant on miljardärist hotellimoguli poeg. Tema iseloomustamiseks jääb väheseks isegi ütlusest „sündinud hõbelusikas suus”. Tal oli ilmselt tualettpabergi kullast.

Granti jaoks oli kolledž formaalsus. Tööpraktika oli formaalsus. Kurat, *pükste* kandmine oli formaalsus! Ta sai oma töö üksnes tänu onupojapoliitikale.

Mis muudabki tema viimase märkuse eriti väärtuslikuks, nii otse-kses kui ka ülekantud tähenduses.

Ilmselt ütlen viimase lauseosa valjusti, sest Grant nõuab: „Mida see peaks tähendama?”

Piilun restorani aknast sisse, seejärel vaatan telefonilt kella. Ma jään hiljaks. Ma ei hiline *kunagi*. Mitte sellist esmamuljet ei tahtnud ma jätta.

„Grant, sa oled 34-aastane pärija. Enamikule meist on töö otseselt seotud vajadusega end elatada.”

„Noh, näed siis?” lausub Grant. „Just sellisest maailmavaatest mulle aitab. Sa võid vahel nii külm olla, Nora. Meie Chasityga tahame ...”

Ma ei tee seda tahtlikult – ma ei püüa olla terav –, kuid hakkainaise nime kuuldes kõkutama. Kui juhtuvad nii pööraselt halvad asjad, siis ma lihtsalt lahkun oma kehast. Ma vaatan neile väljastpoolt iseennast ja mõtlen: *Kas tõesti? Ah et universum on otsustanud siis nii teha? Väikese ninanipsu anda, mis?*

Sel puhul on universum otsustanud mu kallima suunata naise käte vahele, kes on saanud oma nime tänu võimele neitsinahk puutumata hoida. Noh, tegelikult ka, see on ju naljakas.

Grant puhub pahaselt kõnetraadi teises otsas. „Nad on head inimesed, Nora. Nad on maa sool. Selline inimene tahan minagi olla. Kuule, Nora, ära mine endast välja ...”

„Kes on läinud?”

„Sa ju ei vajagi mind ...”

„Muidugi ei vaja!” Olen kõvasti tööd rabanud, et rajada endale elu, kus mitte keegi ei saaks pistikut seinast välja tõmmata ja mind kosmilisse äravoolu tiirlema lennutada.

„Sa pole kunagi isegi minu poole jäänud ...” ütleb Grant.

„Minu madrats on objektiivselt võttes parem!” Ma otsisin seda üheksa ja pool kuud, enne kui lõpuks otsisin. Muidugi, umbes samamoodi, nagu ma kohtingutelgi käin, ainult et lõpetan ikkagi nagu praegu.

„... nii et ära teeskle, et tunned südamevalu,” ütles Grant. „Ma ei usu, et sa selle tundmiseks üldse *võimeline*gi oled.”

Taas pean naerma.

Sest selles ta eksib. Kui süda ongi juba *lõplikult* purunenud, siis sellega võrreldes on niisugune telefonikõne tühiasi. Piste südames, võib-olla südamekahin. Kindlasti mitte südamevalu.

Grant on nüüd oma sõiduvees: „Ma pole sind kunagi nutmas näinud.”

Ole lahke, tahaksin ma vastata. Kui palju kordi rääkis ema mulle läbi pisarate naerdes, et tema viimane kavaler pidas teda liiga emotsionaalseks?

Naistega nii ongi. Ükski asi ei ole hea. Näita oma emotsioone välja ja sa oled hüsteeriline. Varja neid hoolega, et su kallim ei peaks nendega tegelema, ja sa oled südametü mõrd.

„Ma pean minema, Grant,” ütlen.

„Muidugi pead,” vastab tema.

Ilmselt on prioriteetide järgimine järjekordne tõendus selle kohta, et ma olen frigiidne, kuri robot, kes magab sajadollarilistest rahatähtedest ja lihvimata teemantidest voodis. (Oleks see vaid nii!)

Lõpetan kõne hüvasti jätmata ja poen restorani varikatuse alla. Rahunemiseks hinge tõmmates ootan, kas pisarad tulevad. Ei tule. Mitte kunagi ei tule. Mulle see sobib.

Mul on vaja tööd teha, erinevalt Grantist kavatsen ma Nguyeni kirjandusagentuuris enda ja kõigi teiste hüvanguks töötada.

Ma silun juukseid, ajan selja sirgu ja astun sisse, konditsioneer toob mu käsivartele kananaha.

Lõuna söömiseks on juba hilja, seetõttu on rahvast hõredalt ja ma silmangi ruumi tagumises otsas Charlie Lastrat, rietatuna musta nagu suurlinna kirjastuste oma vampiir.

Me pole isiklikult kohtunud, aga ma vaatasin veel kord üle Publishers Weekly teadaande tema edutamise kohta Wharton House Booksi peatoimetajaks ja manan silme ette tema foto: karmid tumedad kulmud, helepruunid silmad, õrn lõualohk täidlaste huulte all. Ühel põsel oli tal mingi tume sünnimärk, mida naise puhul peetaks kindlasti ilumärgiks.

Ta ei saa olla üle kolmekümne viie, ta nägu võiks kirjeldada kui poisilikku, kui ta ei näeks välja nii väsinud ja kui ta tumedates juustes poleks halli.

Aga ta kulm on kiras. Või ta mossitab. Ta suu on mossis. Ta otsaesine on krimpsus. Põrnitseb.

Ta vaatab kella.

Pole just hea märk. Veel enne töölt lahkumist hoiatas mu boss Amy mind Charlie teada-tuntud turtsakuse eest, aga ma ei muretsenud. Olen alati punktuaalne.

Ainult mitte siis, kui mind telefoni teel maha jäetakse. Siis jään ma nähtavasti kuus ja pool minutit hiljaks.

„Tere!” Sirutan käe, et lähemale astudes tal kätt suruda. „Nora Stephens. Nii meeldiv teiega lõpuks isiklikult kohtuda.”

Ta tõuseb püsti, tool kriuksub põrandal nihkudes. Charlie Lastra mustad rõivad, sünged näojooned ja kogu ta käitumine mõjuvad umbes samamoodi nagu must auk, mis kogu ruumi valguse endasse imab ja selle täielikult alla neelab.

Enamjaolt kantakse musta ametialase mugavuse pärast, aga tema seljas paistab see olevat suure tähega Tema valik. Mugav meriinosviiter, püksid ja Brogue'i kingad loovad temast mulje kui kõmupiltnike poolt tänaval tabatud kuulsusest. Leian end arutamata, kui palju dollareid tal seljas on. Libby nimetab seda mu „nõmedaks kombeks”, aga tegelikult on asi vaid selles, et ma armastan kauneid asju, sageli käingi neid pärast stressirohket päeva lõõgastuseks vaateakendel imetlemas.

Charlie rõivaste kogusumma rehkendan ma olevat nii kaheksasaja kuni tuhande dollari vahel. Ausalt öeldes jääb ka minu riietus samasse kanti, kuigi kõik, kui kingad välja arvata, on ostetud kasutatud riide poest.

Charlie uurib kaks pikka sekundit mu väljasirutatud peopesa, enne kui seda surub. „Te jäite hiljaks.” Ta istub, vaevumatagi mu pilgule vastama.

Kas saaks olla midagi hullemat mehest, kes arvab, et temale ühiskondlikult aktsepteeritud viisakusreeglid ei kehti üksnes sellepärast, et ta sündis korraliku näo ja paksu rahakotiga? Grant on mu

igapäevase ennasttäis jobude talumisvõime läbi kärsatanud. Ent oma autorite pärast pean seda mängu mängima.

„Ma tean,” ütlen vabandavalt naeratades, aga üldsegi mitte vabandades. „Aitäh, et te mind ootasite. Metroos oli seisak. Teate ju küll, seda võib juhtuda.”

Charlie silmad pöörduvad minule. Nüüd on ta pilk süngem, nii sünge, et ei tea, kas ta pupillide ümber ongi iiriseid. Tema ilme ütleb, et ta *ei tea*, et seda võib juhtuda: et rongid võivad seiskuda nii õõvastavatel kui ka maistel põhjustel.

Küllap tema siis metrooga ei söida.

Ilmselt käib ta igal pool oma musta läikiva limusiiniga või gooti kaarikuga, mida veavad Klaidseili tõugu hobused.

Ajan oma bleiseri (kalasabamustriga Isabel Marant) seljast ja võtan ta vastas istet. „Kas olete juba tellinud?”

„Ei,” vastab ta. Ei enam.

Mu lootused hääbuvad.

Leppisime kohtumise kokku mitu nädalat tagasi. Aga eelmisel reedel saatsin talle ühe oma vanima kliendi Dusty Fieldingu uue käsikirja. Nüüd juba kaalun, kas ikka suunata oma autorit sellele mehele.

Võtan menüü. „Siin pakutakse erakordset kitsejuustusalatit.”

Charlie sulgeb menüü ja piidleb mind. „Enne kui jätkame,” ütleb ta, mustad tihedad kulmud kipras, hää madal ja sünnipäraselt kähe, „olen sunnitud ütleva, et pean Fieldingu uut raamatut loetamatuks.”

Mul vajub suu lahti. Ma ei tea, mida öelda. Esiteks ei olnud mul kavatsustki raamatut jutuks võtta. Kui Charlie tahab sellest keelduda, siis oleks ta võinud seda teha meili teel. Ja mitte kasutades sõna *loetamatu*.

Aga olgu sellega, kuidas on, iga korralik inimene vähemalt ootaks, kuni toit on laual, enne kui hakkaks solvanguid pilduma.

Sulgen menüüd ja asetan käed laual kokku. „Minu arvates on see tema parim teos.”

Dusty on juba avaldanud kolm romaani, kõik fantastilised, kuigi ühtki pole saatnud müügiedu. Tema viimane kirjastaja ei tahtnud temaga enam riskida, nii et ta hulbib taas, otsides oma järgmisele romaanile uut kodu.

Hea küll, võib-olla ei olegi see tema romaan *minu* lemmik, aga sellel on tohutu potentsiaal saada edukaks. Ma tean, mis sellest raamatust võiks õige toimetaja korral saada.

Charlie nõjatub tooliseljale, tema pilgu tõsidus ja läbinägelikkus tekitavad minus kergeid värinaid. Tundub, nagu vaataks ta minust läbi, näeks mu lihvitud viisakuse taga nähtamatuid sakilisi servi. Tema pilk ütleb: *Pühi see kivistunud naeratus näolt. Sa ei ole nii kena.*

Ta keerutab laual veeklaasi. „Tema parim romaan on „The Glory of Small Things”*, ütleb Charlie, nagu piisaks vaid kolmest sekundist, et mu mõtteid lugeda ja teada, et ta räägib meie mõlema eest.

Ausalt öeldes oli „The Glory of Small Things” üks mu viimase kümnendi lemmikraamatuid, aga see ei muuda uut teost veel väärtusetuks.

Ma ütlen: „See raamat on sama hea. See on teistsugune – ehk vaoshoitum, aga just see annab talle filmiliku eelise.”

„Vaoshoitum?” Charlie kõõritab mind. Vähemalt on need kuldpruunid kulmud tagasi silmade kohale vajunud ja ma ei tunne enam nii väga, et need minusse augu põletaksid. „See on sama hea kui öelda, et Charles Manson oli elustiiliguru. See võib ka tõele vastata, aga asi ei ole ju selles. See raamat loob tunde, nagu vaataks Sarah McLachlani reklaami loomade julma kohtlemise vastu ja mõtleks: *Aga mis siis, kui kõik need kutsikad selle kaameratöö pärast suridki?*”

Minust vallandub närviline naer. „Hästi. See ei vasta teie maitsele. Aga ehk oleks abi sellest,” vahutan vihast, „kui ütleksite, mis teile selles raamatus *meeldis*. Siis teaksin, mida teile tulevikus saata.”

Valelik, ütleb mu aju. *Sa ei saada talle enam raamatuid.*

* „Väikeste asjade hiilgus” (ingl k). Siin ja edaspidi tõlkija märkused.

Valelik, ütlevad Charlie rahutuks tegevad öökullisilmad. *Sa ei saada mulle enam raamatuid.*

See lõunasöök – see potentsiaalne töösuhe – on surnult sündinud.

Charlie ei taha töötada minuga ja mina ei taha temaga, aga oletan, et ta ei ole veel täielikult hüljanud ühiskondlikult aktsepteeritud viisakusreegleid, sest ta vaeb mu küsimust.

„Minu maitse jaoks on see ülemäära sentimentaalne,” ütleb ta lõpuks. „Ja tegelased on karikatuursed ...”

„*Veidrad*,” ei jää ma temaga nõusse. „Me võiksime tegelasi vähendada, aga neid on palju – veidrused aitavadki neid üksteisest eristada.”

„Ja tegevuspaik ...”

„Mis tegevuspaigal viga on? „Once in a Lifetime’i”^{*} tegevuspaik seda raamatut ju müübki. „Sunshine Falls on võluv.”

Charlie ahmib õhku, sõna otseses mõttes pööratab silmi. „See on täiesti ebarealistlik.”

„See on reaalne koht,” vaidlen ma vastu. Dusty maalis selle väikese mägilinna nii idülliliseks, et ma lausa guugeldasin seda. Sunshine Falls asub Põhja-Carolinas Asheville’i lähedal.

Charlie raputab pead. Ta paistab ärrituvat. Noh, nagu minagi.

Ta ei meeldi mulle. Kui mina olen arhetüüpne Suurlinnainimene, siis tema on Morn, Põikpäine Kuivik. Ta on Urisev Inimvihkaja, teine Heathcliff^{**}, härra Knightley^{***} halvim pool.

Millest on kahju, sest Charlie Lastra on tuntud oma maagilise puudutuse poolest. Paljud mu agentidest sõbrad kutsuvad teda Midaseks. Vihjates tsitaadile „kõik, mida ta puudutab, muutub kullaks”. (Kuigi tuleb möönda, et teised nimetavad teda Tormipilveks. Vihjates tsitaadile „ta muudab vihma rahaks, aga mis hinnaga?.”)

* „Ainulaadne ja kordumatu” (ingl k).

** Tegelane Emily Brontë romaanist „Vihurimäe”.

*** Tegelane Jane Austeni romaanist „Emma”.

Asi on selles, et Charlie Lastra valib võitjad. Aga ta ei vali „Once in a Lifetime’i”. Et suurendada enda, mitte tema enesekindlust, panen käed risti rinnale. „Kui konstrueerituks te seda raamatut ka ei peaks, ma kinnitan teile, et Sunshine Falls on tõeliselt olemas.”

„See võib ju olemas olla,” ütleb Charlie, „aga *mina* jälle ütlen *teile*, et Dusty Fielding pole seal kunagi käinud.”

„Miks see peaks midagi lugema?” küsin viisakust teesklematagi.

Vastuseks minu vihapurskele Charlie suu tõmbleb. „Te tahtsite teada, mis mulle selle raamatu juures ei meeldinud ...”

„Mis *meeldis*,” parandan ma teda.

„... ja mulle ei meeldinud tegevuspaik.”

Vihakihvatus sööstab mu hingetorst alla ja ajab juured kopsu. „Kuidas oleks, kui ütleksite, milliseid raamatuid teie siis *tahate*, härra Lastra?”

Ta vajub lõdvalt toolileenile, loid ja lösakil nagu mõni džunglikass, kes oma saagiga mängib. Ta keerutab taas veeklaasi. Pakuksin, et see on närviline sundliigutus, aga võib-olla on see mingi viletsavõitu piinamistaktika. Tahan selle klaasi laualt minema lüüa.

„Ma tahan,” ütleb Charlie, „*esialgset* Fieldingut. „The Glory of Small Things’i”.”

„See raamat ei müü.”

„Sest tema kirjastaja ei teadnud, kuidas seda müüa,” ütleb Charlie. „Wharton House müüks. Mina müüksin.”

Mu kulmud kerkivad ja ma pingutan kõigest väest, et need õigesse kohta tagasi saada.

Just sel hetkel läheneb meie lauale teenindaja. „Kas saaksin teile midagi tuua, kuni te menüuga tutvute?” küsib ta armsasti.

„Minule kitsejuustusalat,” ütleb Charlie meie kummagi poole vaatamata.

Ilmselt ootab ta võimalust kuulutada mu lemmiksalat siin linnas *söömiskõlbmatuks*.

„Ja teile, *ma’am*?” küsib teenindaja.

Mul hakkavad sipelgad mööda selga jooksuma, kui mõni kahekümneaastane mind *ma'am*'iks kutsub. Niiviisi tunnevad vist ka vaimud, kui üle nende haudade kõnnitakse.

„Ma võtan sama,” ütlen ja seejärel, kuna on olnud nii põrgulik päev ja siin ei ole kedagi, kellele muljet avaldada – ja kuna ma olen veel vähemalt neljakümneks minutiks siia löksu jäänud mehega, kellega mul pole enam *kunagi* kavatsust koos töötada –, lausun: „Ja džinn vermutiga. Oliividega.”

Charlie kulm õieti ei kerkigi. On neljapäev ja kell on kolm, mitte just *happy hour*, aga kuna kirjastus sulgeb suveks ukсед ja enamik inimesi võtab reede vabaks, siis ongi ju praktiliselt nädalalõpp.

„Halb päev,” pomisen nina alla, kui teenindaja meie tellimusega kaob.

„Mitte nii halb kui minu oma,” vastab Charlie. Ülejäänud jääb õhku rippuma, ütlemata jääb: *Ma lugessin kaheksakümmend lehekülge „Once in a Lifetime”ist ja nüüd istun ma siin sinuga.*

Ma lausun pilklikult: „Kohe nii väga ei meeldinud see tegevuskoht?”

„Vaevalt leidub mõni tegevus, mille peale ma oma aega hullemini saaksin raisata kui nende neljasaja lehekülge lugemise peale.”

„Teate,” ütlen, „te olete täpselt nii meeldiv, nagu mulle räägiti.”

„Ma ei saa oma tundeid kontrollida,” vastab ta külmalt.

Ma tõmbun turri. „Samamoodi võiks Charles Manson öelda, et tema ei olnud see, kes need mõrvad sooritas. See võib ju tehnilises plaanis tõele vastata, aga asi ei ole ju selles.”

Teenindaja asetab minu joogi lauale ja Charlie toriseb: „Kas saaksin ka ühe samasuguse?”

*

Õhtul hiljem annab mu telefon märku e-kirja saabumisest.

Hei, Nora!

Järgmise Dusty töö puhul võite vabalt minuga arvestada.

Charlie

Paratamatult pööritan silmi. Ei mingit: *Oli meeldiv teiega kohtuda.* Ega ka: *Loodan, et teil läheb hästi.* Ta ei vaevu isegi elementaarseid viisakusväljendeid kasutama. Tema stiili jäljendades vastan talle hambaid krigistades.

Charlie!

Kui ta kirjutab midagi guru Charlie Mansoni elustiilist, annan teile esimesena teada.

Nora

Pistan mobiili dressipükste taskusse ja müksan lahti vannitoa ukse, et alustada oma kümnesammulist nahahooldusprotsessi (mis, teadagi, on mu päeva parimad nelikümmend viis minutit). Telefon hakkab vibreerima ja ma tõmban selle taskust välja.

N!

Vilets nali: tahan seda väga lugeda.

C.

Soovides jäärpäiselt, et viimane sõna jääks minule, kirjutun: Ööd. (*Head ööd on täpselt see, mida ma talle ei soovi.*)

Head, vastab Charlie, nagu paneks olematule e-kirjale allkirja.

Kui on üks asi, mida ma vihkan veel rohkem kui madalaid kingi, siis on see kaotamine. Ma kirjutan vastu: x

Ei mingit vastust. Šahh ja matt. Pärast põrgulikku päeva tekitab see väike võit tunde, et maailmas on kõik hästi. Ma lõpetan oma nahahooldusprotsessi. Loen ühest õõvastavast kriminaalromaanist viis õndsat peatükki ja vajun unne oma ideaalsel madratsil, raiskamata ainsatki mõtet Grantile ega tema uuele elule Texases. Ma magan nagu vastsündinu.

Või nagu lumekuninganna.

Linn küpseb. Asfalt särtsub. Rämps kõnniteedel haiseb. Möödume mahlajäätist söövatest perekondadest, jäätised sulavad nende sõrmede vahel ja tilguvad igal sammul. Päike peegeldub hoonetelt vastu nagu mõne aegunud märuli laserturvasüsteem ja ma tunnen end neljaks päevaks kuuma kätte jäetud glasuursõõrikuna.

Samas näeb viendat kuud rase Libby kuumusest hoolimata välja nagu modell šampoonireklaamil.

„Kolm korda.” Ta lausub seda aukartlikult. „Kuidas on võimalik, et inimene jäetakse täieliku elustiilimuutuse tõttu maha *kolm korda*?”

„Ju siis lihtsalt veab,” tähendan ma. Tegelikult neli korda, aga ma ei suuda end sundida rääkima kogu Jakobi lugu. See juhtus nii ammu ning ma ei suuda seda isegi *endale* rääkida.

Libby ohkab ja võtab mul ümbert kinni. Mu keha kleepub palavusest ja südasuve niiskusest, aga mu noorem õde on imekombel kuiv ja siidine.

Ma võisin saada emalt oma 180-sentimeetrise pikkuse, aga kõik ta ülejäänud välised jooned suunati mu õele, alates maasikakuldsetest juustest kuni Vahemere värvi suurte siniste silmade ja ninaotsa tedretäppideni. Tema lühike kasv ja volüümikas keha tulid ilmselt isapoolsest geenifondist – mitte et me seda teaksime, sest isa lahkus, kui mina olin kolmene ja Libby sünnini oli jäänud kuu. Loomulikuna on minu juuksed tuhmid tuhakarva blondid ning silmade sinine toon on vähem idülliliste puhkusvete moodi, pigem meenutavad need värvi, mida näed enne vee külmumist ja uppumist.

Kui mina olen Elionor, on tema Marianne, kui mina olen Parker Posey, on tema Meg Ryan.

Ta on absoluutselt mu lemmikinimene kogu planeedil.

„Oh, Nora.” Libby surub mu ülekäigurajale jõudes enda vastu ja ma naudin seda lähedust. Polnud vahet, kui närvilised mu elu ja töö vahel olid, ma tundsin alati, nagu hoiaksid mind sünkroonis mingid sisemised metronoomid. Ma sain võtta telefoni, et Libbyle helistada, ja juba see heliseski, või siis saatis tema mulle sõnumi ettepanekuga minna koos lõunale ja me taipasime, et olemegi juba samas linnaosas. Aga viimased paar kuud oleme olnud nagu öös mööduvad laevad. Tegelikult pigem nagu allveelaev ja aerupaat täiesti erinevatel järvedel.

Ma saan temalt koosoleku ajal kõne, aga kui tagasi helistan, ta juba magab. Lõpuks kutsub ta mind õhtusöögile just siis, kui olen lubanud kliendiga välja minna. Veelgi hullem on see ebamäärane, kummaliselt äraspidine tunne, kui me jälle koos oleme. Nagu oleks ta vaid poolenisti kohal. Nagu oleksid need metronoomid erinevasse rütmi langenud ega suudaks enam kunagi klappida.

Algul panin selle sündiva lapse arvele, aga mida aeg edasi, seda *enam* paistis mu õde kaugenevat, mitte lähenevat. Me oleme põhjalikult sünkroonist väljas viisil, millele ma ei oska nime anda, ja abi pole ei mu unistuste madratsist ega pihustatud lavendliõlipilvest – ma leban ärkvel, hekseldades mõttes meie viimaseid vestlusi, nagu otsides sealt ähmaseid pragusid.

Fooris süttib JALAKÄIJATE tuli, ent autode laviin sööstab sellegipoolest punase tule alt läbi. Kui üks kenas ülikonnas mees tänavale astub, tõmbab Libby mindki endaga kaasa.

On üldtuntud tõde, et taksojuhid ei ründa sellise välimusega mehi. Tema riietus ütleb: *Ma olen mees, kellel on advokaat*. Või lihtsalt: *Ma olen advokaat*.

„Ma mõtlesin, et te sobisite Andrew’ga hästi,” ütleb Libby sujuvalt vestlust jätkates. Mul jääb üle üksnes läbi sõrmede vaadata tööigale, et mu eksi nimi on Aaron, mitte Andrew. „Ma ei mõista, mis siis viltu läks? Kas see oli tööasjade pärast?”

Lausudes sõnu *tööasjade pärast* heidab ta mulle pilgu ja see vallandab veel ühe mälestuse: ma lippan nelja-aastase Bea sünnipäevapeolt tagasi oma korterisse ja Libby vaatab mind vigastatud multifilmi-kutsika pilgul, nagu küsides: *Töökõne?*

Kui ma vabandasin, löi Libby käega, aga nüüd taban ma end imes-
tamas, kas *just sel* hetkel hakkasingi teda kaotama, kas täpselt sel sekundil tõmbusidki meie lahknevad teed teineteisest veelgi kauge-
male ja õmblused hakkasid hargnema.

„Viltu läks see,” lausun ma taas vestluse lülitades, „et eelmises elus reetsin ma väga võimsa nõia ja ta needis ära mu armuelu. Aaron kolib Prints Edwardi saarele.”

Järgmisel ülekäigul liikluse aeglustumist oodates vaikime. On juuli keskpaiga laupäev ja absoluutselt kõik inimesed on väljas, nii vähe riideid seljas kui seadusega lubatud, kõik söövad vahvlitopsidest tilkuvat jäätist või mahlahäätist lisanditega, mille pole magustoiduga mitte mingit pistmist.

„Kas sa tead, mis seal Prints Edwardi saarel on?” küsin.

„Green Gablesi Anne?”* pakub Libby.

„Green Gablesi Anne oleks nüüdseks juba surnud,” ütlen.

„Tohoh,” ütleb Libby. „*Tujurikkuja.*”

„Kuidas saab inimene kolida *siit* elama kohta, kus kõige põnevam vaatamisväärsus on Kanada kartulimuuseum? Ma sureksin seal igavusest esimesel hetkel.”

Libby ohkab. „Ma ei tea. Minule küll kuluks praegu väheke igavust marjaks ära.”

Piidlen teda kõrvalt ja mu süda jätab järgmise löögi vahele. Ta juuksed on endiselt ideaalsed ja ta nahk õhetab kenasti, aga äkki rabavad mind detailid, märgid, mida ma algul ei märganud.

Tema pingul suunurgad. Ta põsed on veidi sisse vajunud. Ta pais-
tab väsinuna, vanemana kui tavaliselt.

* Viide Kanada kirjaniku Lucy Maud Montgomery samanimelisele romaanile.

„Anna andeks,” ütleb ta peaaegu iseendale. „Ma ei taha olla Kurb Kurnatud Ema – ma lihtsalt ... ma vajan *hädasti* uneaega.”

Mu mõtted juba otsivadki lahendust. Brendanil ja Libbyl on pidev rahamure, aga nad on aastaid minu abist keeldunud, mistõttu ma olen pidanud olema loov.

Näiteks telefonikõne, mille puhul ta võis, ent ei pruukinud ärritada, sünnipäevakingitus Trooja hobuse näol. „Üks „klient” „tühistas” „reisi” ja „tagasimaksuta toa St Regises”, nii et „oli täiesti loogiline” seal tüdrukute kesknädala pidžaamapidu pidada.

„Sa ei ole Kurb Kurnatud Ema,” ütlen uuesti ta kätt pigistades. „Sa oled Superema. Sa oled tavaline seksikas pükstükis tots Brooklyn Fleas, kel käe otsas viissada ilusat last, hiiglasuur metsalillekimp ja korvitäis lihavaid tomateid. Normaalne, kui sa sellest väsid, Lib.”

Libby heidab mulle kõõrdpilgu. „Millal sa viimati mu lapsi loendasid, õeke? Sest neid on kaks.”

„Mitte et ma tahaksin panna sind end tundma kohutava lapsevanemana,” ütlen ta kõhtu müksates, „aga olen kaheksakümmend protsenti kindel, et veel üks on tulemas.”

„Hea küll, kaks ja pool.” Libby vaatab mulle ettevaatlikult silma. „Aga kuidas sa end tegelikult tunned? Pärast lahkuminekut, ma mõtlen.”

„Me olime koos ainult neli kuud. See ei olnudki tõsine suhe.”

„Tõsine on see, kuidas sa kohtingutel käid,” ütleb ta. „Kui keegi üldse sinuga kolmanda õhtusöögini jõuab, peab ta juba vastama su neljasaja viiekümnele erinevale kriteeriumile. See ei ole pealiskaudne kohtingutel käimine, kui sa tead teise inimese veregruppi.”

„Ma ei tea oma *kallimate* veretüüpe,” ütlen. „Ainus, mida ma neilt vajan, on täielik krediidiaruanne, psühhiaatri hinnang ja verevanne.”

Libby heidab kõkutades pea selga. Õe naerma ajamine on minu jaoks alati nagu serotoniinisüst otse südamesse. Või aju? Ilmselt aju. Serotoniin südames ei ole vist hea. Asi on selles, et Libby naer tekitab minus tunde, et maailm on mul pihus, et olukord on täielikult minu kontrolli all.

Võib-olla teeb see minust nartsissisti või siis lihtsalt kolmekümne kahe aastase naise, kel on meeles kõik need nädalad, kui ta ei suutnud oma leinatav õde voodist välja meelitada.

„Hei,” ütleb Libby sammu aeglustades, kui taipab, et oleme jõudnud kohta, kuhu olemegi alateadlikult liikunud. „Vaata.”

Kui me satuksime siia linna silmaklappides ja taevast alla visatuna, siis arvatavasti leiaksime end ikkagi siit: ammulisui imetlemas Freeman Booksi, West Village'i poodi, kus me kunagi elasime. Tillukest korterit, kus ema meid kõõgis ringi keerutas, kui me kolmekesi kõõginõude vahel Supremesi „Baby Love'i” laulsime. Kohta, kus me veetsime loendamatul hulgal öhtuid keraskreemjal lillisel diivanil ja vaatasime Katharine Hepburni filme, odavad suupisted diivanilaual, mille ema oli leidnud tänavalt ja mille murdunud jala aset täitis pakk kõvakaanelisi raamatuid.

Raamatutes ja filmides elavad minusugused tegelased alati tsementpõranda ja moodsa kunstiga täidetud kõledas katusekorteris, meetripikkused vaasid täidetud mingil seletamatu põhjusel peente mustade oksaraagudega.

Aga päriselus valisin ma oma praeguse korteri, sest see sarnaneb nii palju selle kohaga: vanad puitpõrandad ja mahe tapeet, ühes nurgas sisisev radiaator ja seina sisse ehitatud raamaturiulid äärteni täis kasutatud pehmekõitelisi raamatuid. Põrandaliistud on nii palju kordi üle värvitud, et nende teravad nurgad on kadunud, toa kõrgete kitsaste akende raamid on aastatega kõveraks muutunud.

See väike raamatupood ja tema ülemise korruse korter on mu lemmikkoht kogu maailmas.

Ehkki meie elu purunes kaksteist aastat tagasi just siin, armastan ma seda kohta.

„Oh, mu jumal!” Libby haarab mul käsivarrest, vehkides käega raamatupoe vitriinakna poole: Dusty Fieldingi suurima hiti „Once in a Lifetime” köidete püramiid, raamatukaanel pildid uues filmist.

Libby võtab telefoni välja. „Me peame pilti tegema!”